

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur>>Hur väcker man talan vid domstol?

Hur väcker man talan vid domstol?

Slovakien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

För svaret på denna fråga, se även följande avsnitt: "Alternativa system för tvistlösning – Slovakien".

Inte alla tvister behöver nödvändigtvis avgöras i domstol. Parterna bör först försöka göra upp i godo och hitta en kompromiss som båda parter kan godta. Ett annat alternativ är att lösa en tvist genom medling. Medling är ett utomrättsligt förfarande där parterna löser den tvist som uppstått på grund av ett avtalsförhållande eller ett utomobligatoriskt förhållande med hjälp av en medlare. Parterna bör endast vända sig till en domstol när de har uttömt alla alternativa tvistlösningsmetoder, eller i ärenden där syftet är att exakt fastställa parternas ställning, deras rättigheter och ömsesidiga skyldigheter.

Enligt lagen om skiljeförfarande (*zákon o rozhodcovskom konani*), i dess ändrade lydelse, kan en skiljedomstol fatta beslut i ärenden som rör

a) lösningen av en egendomstvist som uppstått till följd av nationella eller internationella förhållanden på privaträttens område, om den egendom som är föremål för tvisten är belägen i Slovakien,

b) erkännande och verkställighet av nationella och internationella skiljedomar i Slovakien.

Om en tvist vid domstol är en sådan typ av tvist som inte är undantagen från tillämpningsområdet för lagen om skiljeförfarande kan parterna i förfarandet, antingen i eller utanför domstolen, komma överens om att använda sig av skiljeförfarandet. Överenskommelsen måste innehålla ett avtal om skiljeförfarande. Om ett sådant avtal delges domstolen innebär detta att talan dras tillbaka och att svaranden ger sitt samtycke till att talan dras tillbaka, i enlighet med lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål (*Civilný sporový poriadok*, CCAP).

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Enligt lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål preskriberas en rätt om den inte utövats inom den föreskrivna tidsgränsen. Tidsgränserna för att väcka en talan skiljer sig åt beroende på målet.

Lagstadgade preskriptionstider fastställs i lag. Den allmänna preskriptionstiden är tre år. Fristen börjar löpa från den tidpunkt då rätten först kunde utövas.

Domstolen tar endast hänsyn till att en rätt har preskriberats om gäldenären har yrkat på detta. Om gäldenären motsätter sig att rätten preskriberas kan den preskriberade rätten inte beviljas borgenären.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Se följande avsnitt: "Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien".

Domstolarnas behörighet att pröva vissa mål anges i EU-lagstiftningen – förordningar, internationella multilaterala eller bilaterala konventioner, och om sådana saknas, nationell lagstiftning om lagvalsregler.

De bestämmelser som styr de slovakiska domstolarnas behörighet anges, på nationell nivå, i lag nr 97/1963 om internationell privat- och processrätt (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Huvudprincipen är att slovakiska domstolar har behörighet om den person mot vilken en talan har väckts har hemvist eller sitt säte i Slovakien, eller vid en talan som rör äganderätt, om denne äger egendom i landet. I ytterligare bestämmelser specificeras på vilka villkor de slovakiska domstolarna har behörighet. I avtalsförhållanden kan parter avtala om vilken domstol som ska ha behörighet. I vissa fall har de slovakiska domstolarna exklusiv behörighet, t.ex. i förfaranden som rör sakrätter i fast egendom, hyra av fast egendom som är belägen i Slovakien, eller i förfaranden som rör registreringen eller giltigheten av patent, varumärken, mönster och andra rättigheter.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Se följande avsnitt: "Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien"

Enligt lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål har den allmänna domstolen för den part mot vilken talan väckts (svaranden) behörighet att pröva målet, om inte annat föreskrivs. Den allmänna domstolen för en fysisk person (medborgare) är den domstol i vars domkrets den personen har hemvist, och om han eller hon saknar hemvist den domstol i vars domkrets han eller hon bor. Allmän domstol för en juridisk person är den domstol i vars domkrets den juridiska personen har sitt säte, och för en utländsk juridisk person den domstol i vars domkrets den juridiska personens organisatoriska enhet är belägen.

Allmän domstol för staten är den domstol i vars domkrets de händelser som gav upphov till rättighetsanspråket ägde rum. Allmän domstol i handelsrättsliga ärenden är den domstol i vars domkrets svaranden har sitt säte, och om svaranden saknar säte den domstol i vars domkrets svaranden bedriver affärsverksamhet. Om svaranden inte har någon särskild verksamhetsort är svarandens allmänna domstol den domstol i vars domkrets svaranden har hemvist.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Se följande avsnitt: "Vid vilken domstol kan jag väcka talan? – Slovakien"

Huvudregeln för att fastställa materiell behörighet fastställs i avsnitt 12 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål. I första instans har i regel en distriktsdomstol (*okresný súd*) behörighet. En länsdomstol (*krajský súd*) prövar endast i undantagsfall mål i första instans, t.ex. vid tvister som rör ett tredjeländ eller personer som åtnjuter diplomatisk immunitet och privilegier, om tvisterna faller inom de slovakiska domstolarnas behörighet. I lag nr 371/2004 om domstolarnas säten och domkretsar i Republiken Slovakien (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) regleras behörigheten för registreringsdomstolar, konkursdomstolar och sammansatta domstolar, växel- och checkdomstolar, domstolar som prövar mål om skydd av skyddsvärda industriobjekt och skydd mot illojal konkurrens, den domstol som prövar mål om aktiebörstransaktioner, den domstol som ansvarar för vård av minderåriga och den domstol som ansvarar för rättshjälp i mål där det finns ett ekonomiskt behov.

Det penningbelopp som tvisten rör har ingen betydelse för vilken domstol i Slovakien som är behörig att pröva ett ärende.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

I Slovakien är det inte obligatoriskt att låta sig företrädas av en advokat.

I lagstiftningen föreskrivs att en part ska företrädas av en advokat i vissa typer av förfaranden, t.ex. i konkursärenden, samt vid konkurrensskydd, illojal konkurrens, immateriella rättigheter och extraordinära rättsmedel (§ 420 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål).

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

I enlighet med bestämmelserna i § 125 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål får en stämningensansökan endast inges skriftligen, antingen i pappersform eller på elektronisk väg. En ansökan som ingetts på elektronisk väg måste senast tio dagar senare ges in i pappersform. I annat fall avvisas den. En ansökan som inges i pappersform måste överlämnas i det antal exemplar som krävs.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningensansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Med tanke på att parterna är likställda i det civilrättsliga förfarandet behöver stämningensansökan inte vara avfattad på slovakiska. Parter har rätt att använda sitt modersmål eller ett språk som de förstår när de uppträder inför en domstol. Domstolen är skyldig att tillförsäkra dem lika möjligheter att utöva sina rättigheter, dvs. även tillhandahålla översättning och tolkning. En ansökan får inges skriftligen, antingen i pappersform eller på elektronisk väg.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningensansökan ska innehålla?

Det finns inga särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol (ansökan om att inleda ett förfarande).

De allmänna kraven anges i § 127 i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål. En stämningensansökan måste vara undertecknad och tydligt ange till vilken domstol den riktar sig, vem som har ingett den, föremålet för ansökan och ett bestämt yrkande. En stämningensansökan måste inges i erforderligt antal exemplar och bilagor, så att domstolen kan behålla ett exemplar och varje part motta ett exemplar och bilagor, i enlighet med de lagstadgade kraven. Om en part underlåter att överlämna erforderligt antal exemplar och bilagor kommer domstolen att framställa kopior och låta parten stå för kostnaden för dessa. Om ansökan rör ett pågående mål ska uppgifterna inbegripa målnumret.

Utöver de allmänna kraven bör en stämningensansökan innehålla parterna eller deras ombuds för- och efternamn, och om möjligt även födelsedatum, telefonnummer och adress, information om vilket land de är medborgare i, en äkta bild av avgörande fakta och uppgifter om vilken bevisning som anförs till stöd för kärandens anspråk, och tydligt ange vad käranden yrkar. Om en part är en juridisk person måste stämningensansökan innehålla den juridiska personens namn eller företagsnamnet, företagets säte och registreringsnummer, om ett sådant har tilldelats. Om en part är en utländsk enhet måste ett utdrag ur ett register i vilket den utländska enheten är registrerad bifogas stämningensansökan. Om en näringsidkare är part i målet måste stämningensansökan innehålla företagsnamnet, företagets säte och registreringsnummer, om ett sådant har tilldelats. Om staten är part i målet måste stämningensansökan innehålla en uppgift om vilken relevant statlig myndighet som anvisats att företräda staten.

För att göra domstolsförfarandena mer flexibla och för att bistå parterna i förfarandena innehåller det slovakiska justitieministeriets webbplats *Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky* exempel på ansökningsformulär som kan användas för att väcka talan. Man kan ladda ned ett exempelformulär och fylla i det. I formuläret anges exakt vilka poster som käranden ska fylla i. Ett ifyllt formulär får skickas utan att ha undertecknats eller efter att ha undertecknats med en certifierad elektronisk signatur. Om käranden skickar iväg stämningensansökan utan en certifierad elektronisk signatur måste käranden komplettera ansökan genom att även inge den i pappersform.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningensansökan?

En domstolsavgift måste betalas för ingivandet av en stämningensansökan. Domstolsavgiften ska betalas av den part som inger ansökan (sökanden/käranden) om denne inte på egen begäran har befriats från skyldigheten att betala domstolsavgifter eller enligt lag är undantagen från skyldigheten att betala domstolsavgifter. Storleken på avgiften fastställs i enlighet med domstolens avgiftstabell, som fogats som bilaga till lag nr 71/1992 om domstolsavgifter och avgift för utdrag ur belastningsregistret (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Storleken på avgiften anges i avgiftstabellen som en procentandel av en grundavgift, eller som ett fast belopp. Domstolsavgiften ska betalas samtidigt som talan väcks. Om avgiften inte betalades när den skulle, dvs. när talan väcktes, anmodar domstolen den betalningsskyldige att betala avgiften inom en frist som domstolen fastställer. Denna frist är vanligtvis tio dagar från delgivningen av betalningsanmodan. Om avgiften trots betalningsanmodan inte betalas inom den föreskrivna fristen avbryter domstolen förfarandet. Den betalningsskyldige måste i betalningsanmodan underrättas om konsekvenserna av utebliven betalning.

I Slovakien är det inte obligatoriskt att låta sig företrädas av en advokat.

11 Kan jag få rättshjälp?

Se följande avsnitt: "Rättshjälp – Slovakien".

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan anses ha väckts samma dag som stämningensansökan ingavs till domstolen. Domstolen bekräftar att talan har väckts och registrerats i domstolens register genom att skicka ett mottagningsbevis till käranden.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

En domstol kan be en part att komplettera eller rätta en felaktig, ofullständig eller obegriplig inlägga inom den frist som domstolen fastställer. Fristen får dock inte vara kortare än tio dagar. Andra inlagor som inte innehåller de uppgifter som krävs för att väcka en talan, om de inte rättas eller kompletteras, lämnas utan åtgärd av domstolen.

Parterna och deras ombud har rätt att konsultera ärendeakten hos domstolen och göra utdrag, kopior och fotokopior av innehållet. De kan även be domstolen att mot ersättning göra fotokopior till dem.

Inför en förhandling delger domstolen svaranden stämningensansökan (talan), tillsammans med ett exemplar av stämningen och dess bilagor. Stämningen delges genom personlig delgivning, och parterna måste underrättas i vederbörlig ordning. Domstolen ska utan dröjsmål översända svarandens svaromål till käranden. Om ärendets natur eller omständigheterna i det enskilda fallet gör det nödvändigt kan en domstol i ett särskilt beslut ålägga svaranden att inkomma med en skriftlig utsaga i ärendet. Om svaranden motsätter sig delar av stämningen ska svaranden åläggas att i sin redogörelse för de faktiska omständigheterna ange vilka omständigheter som är avgörande för hans eller hennes försvar, bifoga de handlingar som åberopas samt åberopa bevisning som styrker hans eller hennes anspråk. Domstolen fastställer en tidsfrist för att inkomma med utsagan.

Om inte annat föreskrivs i lagen om kontradiktoriskt förfarande i tvistemål eller i någon annan särskild bestämmelse beslutar domstolen att en förhandling ska hållas för att diskutera ärendet. Domstolen kallar parterna och andra deltagare vars närvaro är obligatorisk att inställa sig vid förhandlingen.

Senaste uppdatering: 06/05/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.